EUROPESE CENTRALE BANK

EUROSYSTEEM

NL **ECB-PUBLIC**

ADVIES VAN DE EUROPESE CENTRALE BANK

van 26 januari 2018

inzake de organisatie van een centraal aanspreekpunt van bankrekeningen en financiële contracten

(CON/2018/4)

Inleiding en rechtsgrondslag

Op 22 december 2017 ontving de Europese Centrale Bank (ECB) een verzoek van het Belgische Ministerie van Financiën om een advies inzake een voorontwerp van wet houdende organisatie van een centraal aanspreekpunt van bankrekeningen en financiële contracten (hierna het 'voorstel' genoemd).

De ECB-adviesbevoegdheid is gebaseerd op artikel 127, lid 4 en artikel 282, lid 5 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en artikel 2, lid 1, derde streepje van Beschikking 98/415/EG van de Raad[1], aangezien het voorstel bepalingen omvat betreffende de Nationale Bank van België (NBB). Overeenkomstig artikel 17.5 van het reglement van orde van de Europese Centrale Bank heeft de Raad van bestuur dit advies goedgekeurd.

1. Doel van het voorstel

1.1 Het voorstel beoogt voornamelijk te functioneren als het op zichzelf staande juridische kader voor de werking en het onderhoud door NBB van het centraal aanspreekpunt van bankrekeningen en financiële contracten.

1.2 Het aanspreekpunt werd aanvankelijk opgericht en beheerd door de NBB overeenkomstig de Wet van 14 april 2011 die werd geïmplementeerd bij Koninklijk Besluit op 17 juli 2013. Het aanspreekpunt werd toentertijd opgezet als een onderdeel van het Wetboek van de inkomstenbelastingen en functioneerde als een database die uitsluitend ter beschikking stond van de belastingautoriteiten voor controle- en invorderingsdoeleinden. Toegang tot de database werd in 2016 successievelijk uitgebreid, met name om de bestrijding van witwassen, terrorismefinanciering en financiële misdaad in het algemeen te ondersteunen.

1.3 Uit hoofde van het voorstel zal het bestaande aanspreekpunt van bankrekeningen en financiële contracten een multifunctionele database worden die met name fungeert als de gecentraliseerde geautomatiseerde faciliteit zoals wordt overwogen voor alle lidstaten uit hoofde van het voorstel voor een Richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn

1 Beschikking van de Raad van 29 juni 1998 betreffende de raadpleging van de Europese Centrale Bank door de nationale autoriteiten over ontwerpen van wettelijke bepalingen (PB L 189 van 3.7.1998, blz. 42).

(EU) 2015/849 van 20 mei 2015[2], zulks ter facilitering van de tijdige identificatie van natuurlijke of rechtspersonen die in België betalings- of bankrekeningen controleren of aanhouden. Daartoe zijn de bepalingen betreffende de werking en onderhoud van het centraal aanspreekpunt van bankrekeningen en financiële contracten van het Wetboek van de inkomstenbelastingen verplaatst naar een op zichzelf staande rechtshandeling.

1.4 Krachtens het voorstel omvat de lijst van informatieplichtigen beursvennootschappen, betalingsinstellingen en instellingen voor elektronisch geld, wisselagenten, kredietgevers, leasingondernemingen en verzekeringsondernemingen, alsook kredietinstellingen. Deze entiteiten moeten aanvullende informatie verstrekken aangaande de aanwijzing van volmachtdragers, het verhuren van kluizen door kredietinstellingen, de uitvoering van bepaalde soorten verzekeringsovereenkomsten, deviezenovermakingen in ruil voor opname of overmaking van contanten en de omwisseling van contanten tegen contanten of edele metalen. De Administratie van de Thesaurie voor België moet monitoren of de rapporterende entiteiten de nieuwe verplichtingen uit hoofde van het voorstel naleven, en boetes opleggen. Communicatie tussen het centraal aanspreekpunt, de rapporterende entiteiten en diegenen die om informatie verzoeken verloopt uitsluitend elektronisch.

1.5 Het voorstel bepaalt dat natuurlijke en rechtspersonen direct of indirect machtiging tot toegang tot het register kunnen verkrijgen, of, indien noodzakelijk, middels een centraliserende organisatie die de informatieverzoeken beheert, daartoe door de Koning aangewezen. Zij die het aanspreekpunt mogen raadplegen, en de centraliserende organisaties, moeten beleid en procedures opzetten en tenuitvoerleggen om naleving te verzekeren van de betrokken vereisten door diegenen die om informatie uit het centraal aanspreekpunt verzoeken, en uit het aanspreekpunt informatie ontvangen, met name om te verzekeren dat het verzoek strookt met het doel waarvoor toegang werd verleend, en om gegevensvertrouwelijkheid te handhaven. Personen die informatie uit het aanspreekpunt en alle centraliserende organisaties mogen ontvangen, moeten bovendien een kaderovereenkomst afsluiten met de NBB inzake de technische voorwaarden en praktische regelingen inzake de toegang tot het aanspreekpunt.

1.6 Uit hoofde van het voorstel zullen diegenen die informatie mogen ontvangen, of de centraliserende organisatie, de NBB alle kosten vergoeden die resulteren uit de oprichting, werking en onderhoud van het aanspreekpunt. De door de NBB gemaakte kosten zullen worden gedeeld tussen diegenen die informatie mogen ontvangen, zulks evenredig aan het aantal van hun respectieve verzoeken om informatie uit het aanspreekpunt en, indien toepasselijk, enige andere door de Koning vast te stellen relevante factor. De Koning zal de regelingen vaststellen ter implementatie van deze bepalingen, waaronder (1) de berekeningsmethode inzake het voorschot verschuldigd door diegenen die informatie mogen ontvangen of, indien toepasselijk, door de centraliserende organisatie om vooraf de kosten voor de NBB te dekken, en de berekeningsmethode voor het definitieve bedrag van het aandeel van de kosten voor NBB voor elke persoon, of de centraliserende organisatie en; (2) de facturatiefrequentie door de NBB, alsook de betalingstermijn die niet meer dan 90 kalenderdagen mag bedragen.

2 COM/2016/0450 final - 2016/0208 (COD).

1.7 Het voorstel sluit enige burgerlijke aansprakelijkheid uit voor de NBB en haar leden van haar organen of haar personeelsleden uit fouten of nalatigheden begaan in het kader van de uitoefening van haar taken uit hoofde van het voorstel, met uitzondering van gevallen van bedrog, opzettelijke of zware fout. De NBB mag de informatie in het aanspreekpunt ook gebruiken voor wetenschappelijke of statistische doeleinden, dan wel binnen het kader van haar opdrachten en taken van openbaar belang overeenkomstig de Wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de NBB[3].

2. Algemene opmerkingen

2.1 De ECB heeft een aantal adviezen gegeven inzake de Wet van 14 april 2011 inzake het centraal aanspreekpunt van bankrekeningen en het Koninklijk Besluit van 17 juli 2013 betreffende de werking van het centraal aanspreekpunt tot inrichting en uitbreiding van toegang tot het centraal aanspreekpunt voor bankrekeningen en financiële contracten[4].

2.2 De ECB verwelkomt de vaststelling van een op zichzelf staande rechtshandeling die specifiek het centraal aanspreekpunt voor bankrekeningen en financiële contracten betreft, die alomvattend en gedetailleerd de oprichting, werking en financiering van het aanspreekpunt regelt.

2.3 De ECB verwelkomt met name de invoering van een kostenvergoedingsregeling die moet verzekeren dat door alle de NBB gemaakte kosten inzake de inrichting, het onderhoud en de werking van het aanspreekpunt middels de combinatie van een ex-antevoorschot betaald door diegenen die informatie mogen ontvangen uit het aanspreekpunt en de centraliserende organisatie aan de NBB om de verwachte kosten van het aanspreekpunt voor een jaar te dekken en de ex-postfacturatie door NBB van de werkelijke door de NBB ten aanzien van deze personen gemaakte kosten. Deze kostenvergoedingsregeling verzekert de financiële onafhankelijkheid van de NBB krachtens het Verdrag en neemt elke zorg weg aangaande het verbod op monetaire financiering uit hoofde van het Verdrag welke verband houdt met de uitvoering van overheidstaken door NBB[5]. De ECB verzoekt om raadpleging uit hoofde van artikel 127, lid 4 van het Verdrag aangaande deze kostenvergoedingsregeling, aangezien het belangrijk is voor de beoordeling of het verbod op monetaire financiering op de juiste wijze is geadresseerd.

2.4 De diverse regelingen tot verlichting van de operationele last van de NBB – waaronder de toegang tot het aanspreekpunt die uitsluitend elektronisch geschiedt; het monitoren door de Administratie van de Thesaurie van de naleving van hun verplichtingen door de rapporterende entiteiten; de betrokkenheid van de centraliserende organisaties en de beperkte aansprakelijkheid van de NBB en haar besluitvormingsorganen en personeelsleden bij de inrichting en de werking van het centraal aanspreekpunt – zijn ook een welkome ontwikkeling. Deze regelingen verminderen de kans op operationele en politieke risico´s en versterken daardoor de onafhankelijkheid van de

3 «De wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België».

4 Zie paragraaf ECB-Advies CON/2011/30, CON/2011/98 en CON/2016/35. Alle ECB-Adviezen worden op de ECB-website onder www.ecb.europa.eu bekendgemaakt.

5 Zie paragraaf 3.2 en 3.8 van ECB-Advies CON/2016/35.

NBB.

Dit advies wordt op de ECB-website bekendgemaakt.

Gedaan te Frankfurt am Main, 26 januari 2018.

[getekend]

De President van de ECB

Mario DRAGHI